

Būvniecības valsts
kontroles birojs

GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS 2024

ALDIS

ERIS

BIS

ENER

VEDLUDB

EIKIS

Cienījamais lasītāj!

2024. gads Būvniecības valsts kontroles birojam (turpmāk – Birojs) bijis gan pārmaiņu, gan straujas izaugsmes laiks. Gada vidū notika Biroja vadības maiņa, un es iestādei pievienojos direktores amatā. Par savām tuvākajām prioritātēm noteicu administratīvā sloga samazināšanu caur digitālo transformāciju, kā arī ilgtspējīgas un efektīvas enerģētikas politikas ieviešanu, turpinot iepriekšējās vadības iesāktās iniciatīvas.

Aizvadītajā gadā nozīmīgs darbs ieguldīts Būvniecības informācijas sistēmas (turpmāk – BIS) attīstībā, ir veikti uzlabojumi, kas veicinājuši gan būvniecības procesa digitalizāciju, gan lietotāju ērtības un datu kvalitāti. Būtiskākie uzlabojumi ietver BIS Būves profila izveides uzsākšanu, jaunas funkcionalitātes mērniekiem, sadarbības uzlabošanu ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi un jaunu datu registrēšanas risinājumu elektroniskajai darba laika un būvdarbu veicēju savstarpējo maksājumu uzskaitēi. BIS mobilā lietotne papildināta ar vairākām iespējām māju iedzīvotājiem un pārvaldniekiem. Savukārt lietotāju atbalsta dienests apstrādājis vairāk nekā 73 tūkstošus pieteikumu. BIS ir kļuvusi par centrālo platformu būvniecības nozares pārvaldībā – ar gandrīz 200 tūkstošiem lietotāju un vairāk kā 300 tūkstošiem registrētu būvniecības lietu. Šie sasniegtie rezultāti nodrošina efektīvāku, caurspīdīgāku un drošāku būvniecības procesu Latvijā.

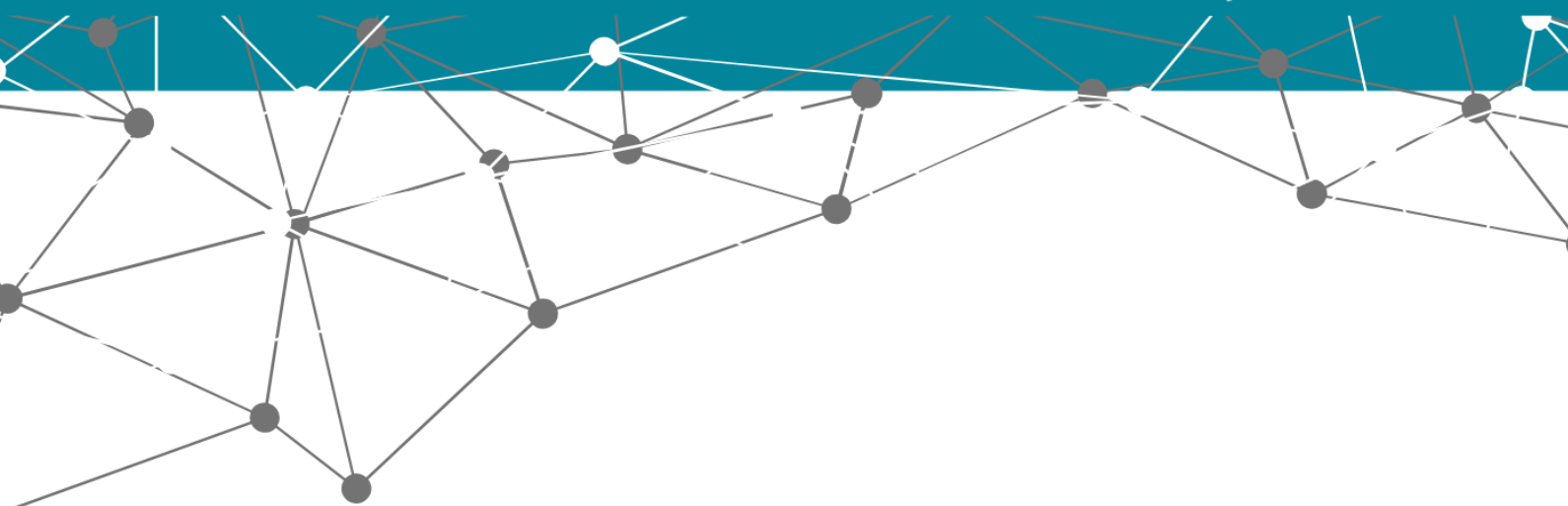
Birojs ir būtiski stiprinājis būvdarbu kontroles un būvju pieņemšanas ekspluatācijā procesu, vienlaikus pielāgojoties pieaugošajam militāro un valsts robežobjektu būvniecības apjomam, ko veicinājusi sarežģītā ģeopolitiskā situācija. Veicot mērķtiecīgus uzlabojumus un optimizējot būvdarbu gaitas dokumentu apriti, Birojs turpināja strādāt pie administratīvo šķēršļu mazināšanas. Pastiprināta uzmanība pievērsta būvobjektos ieviesto kvalitātes kontroles sistēmu izvērtēšanai, nodrošinot precīzāku būvdarbu atbilstības uzraudzību.

Pārskata gadā būvkomersantu reģistrā reģistrēti 1 019 jauni būvkomersanti, bet kopējais reģistrēto aktīvo būvkomersantu skaits sasniedzis rekordu – 7 001. Tas skaidrojams ar Ēnu ekonomikas ierobežošanas plāna 2024.-2027. gadam izpildes ietvaros Biroja veiktajiem informatīvajiem pasākumiem.

Publiskā pārskata periodā Birojs veicis arī sistemātisku būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību būvekspertīzes specialitātē, tai skaitā veicot arī ārpuskārtas uzraudzības pasākumus. Biroja konsekventā pieeja kompetences izvērtēšanai būtiski ietekmē būvju kvalitāti un kalpo par svarīgu instrumentu kopējās būvniecības drošības garantēšanā.

2025. gadā Birojs turpinās koncentrēties uz BIS lietojamības un procesu efektivitātes uzlabošanu, kā arī datu un digitalizācijas rīku pilnvērtīgu izmantošanu. Birojs arī turpinās pilnveidot dialogu ar nozari, būvniecības procesa kvalitātes uzlabošanai un būvkomersantu nodevas sekmīgai administrēšanai, kā arī sniegs priekšlikumus patvaļīgās būvniecības seku novēršanai un būvnoteikumu prasību vienādošanai.

Ar cieņu
Baiba Vītoliņa
Būvniecības valsts kontroles biroja direktore

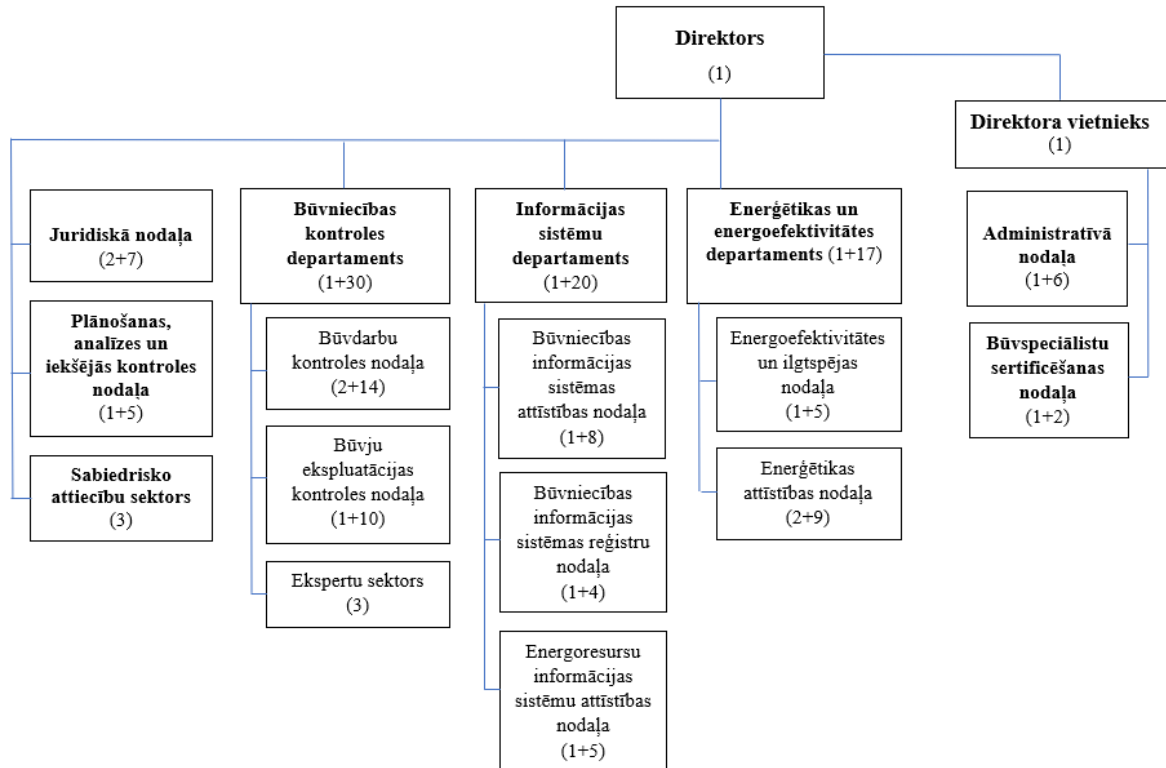
SATURS

I. Pamatinformācija	5
1. Biroja darbības pilnvarojums	5
2. Misija, vīzija un vērtības.....	6
3. Biroja īstenotie darbības virzieni.....	7
4. Prioritātes.....	7
II. Biroja darbības pārskats	8
1. Esošās situācijas apraksts.....	8
2. Biroja izvirzīto prioritāšu sasniegšana un mērķu izpilde	19
3. Biroja pakalpojumu pārvaldība	23
4. Iekšējās kontroles sistēma.....	23
III. Personāls un finanšu resursi	25
1. Biroja cilvēkresursi un atbalsta funkcija	25
2. Personāla demogrāfiskais sadalījums, vecuma raksturojums un kvalifikācija	26
3. Biroja valsts budžeta programmu daļa	27
IV. Komunikācija ar sabiedrību	30
1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	30
2. Pasākumi, kas veikti sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti	31
V. 2025. gadā plānotie pasākumi	35

I. Pamatinformācija

1. Biroja darbības pilnvarojums

Birojs ir ekonomikas ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Ekonomikas ministrs Biroja pārraudzību īsteno ar Ekonomikas ministrijas starpniecību.

Biroja struktūra 2024. gadā

Biroja funkcijas un uzdevumi ir noteikti Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumos Nr. 576 "Būvniecības valsts kontroles biroja nolikums". Birojs nodrošina būvniecības valsts kontroli normatīvajos aktos noteiktajā apjomā, administrē enerģētikas politiku, kā arī īsteno citas Būvniecības likumā, Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumā, Enerģētikas likumā, Elektroenerģijas tirgus likumā, Ēku energoefektivitātes likumā, Energoefektivitātes likumā, Energoapgādes izmaksu valsts atbalsta likumā, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā, likumā "Par nodokļiem un nodevām", Biodegvielas likumā, likumā "Par atbilstības novērtēšanu", likumā "Par akcīzes nodokli" un likumā "Par zemes dzīlēm" Birojam noteiktās funkcijas un uzdevumus.

2. Misija, vīzija un vērtības

Biroja darbības mērķis:

Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei nodrošināt kvalitāti un drošību būvniecības jomā, kā arī īstenot efektīvu enerģētikas politikas administrēšanu

Vīzija:

Būvniecības valsts kontroles birojs ir inovatīva iestāde, kas nodrošina ilgtspējīgu un efektīvu enerģētikas un būvniecības darbību uzraudzību, veicinot sabiedrības uzticēšanos

Misija:

Būt par pozitīvo pārmaiņu līderi enerģētikas un būvniecības uzraudzības jomā, nodrošinot nozaru ilgtspējīgu attīstību, veicinot klientu iesaisti un sabiedrības uzticēšanos

Vērtības:

➡ Profesionalitāte

Kvalitatīvi un atbilstoši amata prasmēm un zināšanām paveikts darbs, sadarbojoties un veidojot cieņpilnas attiecības ar klientiem, sadarbības partneriem un kolēģiem.

➡ Atbildība

Godprātīgi un savlaicīgi paveikts darbs, pildot iestādei noteiktos uzdevumus un ievērojot valsts un sabiedrības intereses.

➡ Objektivitāte

Izsvērtu lēmumu pieņemšana, ievērojot taisnīguma, neitralitātes un neietekmējamības principus.

➡ Efektivitāte

Izvirzīto mērķu sasniegšana iespējami īsākā termiņā ar mazākiem resursiem.

➡ Komanda

Stiprināta piederības sajūta iestādei, vienota mērķvirzība un attīstība. Motivēta komanda ir izaugsmes panākumu faktors.

3. Biroja īstenojamie darbības virzieni

Būvniecība joma:

1. Būvvaldes funkcijas īstenošana.
2. Būvdarbu kontrole un būvju pieņemšana ekspluatācijā.
3. Publisku ēku ekspluatācijas kontrole.
4. Būvspeciālistu kompetences novērtēšana un pastāvīgās prakses uzraudzība būvekspertīzes specialitātē.

Enerģētika joma:

1. Elektroenerģijas ražotāju, kas saņem valsts atbalstu obligātā iepirkuma komponentes ietvaros, uzraudzība.
2. Atļauju izsniegšana jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai vai jaudu palielināšanai.
3. Energoresursu sadārdzinājuma izmaksu pieauguma atbalsta kompensēšana.
4. Energoefektivitātes monitoringa sistēmas uzraudzība.
5. Transporta enerģijas nosacījumu kontrole.
6. Oglūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves licenču administrēšana.

Informācijas sistēmu darbības un attīstības pārraudzība un nodrošināšana:

1. Būvniecības informācijas sistēma (BIS).
2. Energoresursu informācijas sistēma (ERIS).
3. Aizsargātā lietotāja datu informācijas sistēma (ALDIS).
4. Vienotā elektroniskā darba laika uzskaites datu bāze (VEDLUDB).
5. Elektroenerģijas obligātā iepirkuma uzraudzības informācijas sistēma (ENER).
6. Energoresursu izmaksu kompensācijas informācijas sistēma (EIKIS).

4. Prioritātes

Lai sasniegtu Biroja izvirzīto mērķi, Birojs savā Darbības stratēģijā 2023. – 2027. gadam ir noteicis galvenās *Biroja prioritātes*:

II. Biroja darbības pārskats

1. Esošās situācijas apraksts

Būvniecības joma

❖ **Būvvaldes funkcijas īstenošana**

Birojs nodrošina Būvvaldes funkciju īstenošanu:

- militārajām būvēm;
- valsts robežas būvēm;
- elektropārvades līniju būvniecībai, kurām ir noteikts nacionālo interešu objekta statuss;
- būvēm Latvijas Republikas iekšējos jūras ūdeņos, teritoriālajā jūrā un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā;
- vēja elektrostacijām, kurām noteikts nacionālo interešu objekta statuss, un kopējā jauda ir vismaz 50 megavati, ietverot tām nepieciešamo infrastruktūras būvniecību.

Pildot būvvaldes funkciju, 2024. gadā ir notikušas 73 būvvaldes komisijas sēdes, pieņemot 579 lēmumus.

Nemot vērā sarežģīto ģeopolitisko situāciju, kam sekojusi valsts ārējās drošības noteikšana par galveno prioritāti, salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir būtiski palielinājusies aktivitāte militāro objektu un valsts ārējās robežas infrastruktūras būvniecībā.

❖ **Būvdarbu kontrole un būvju pieņemšana ekspluatācijā**

Birojs nodrošina būvdarbu kontroli un sekojošu būvju pieņemšanu ekspluatācijā:

- trešās grupas publiskas ēkas, ja būvdarbu veikšanai nepieciešama būvatļauja;
- būves, kuru paredzētajai būvniecībai piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra;
- militārās būves;
- valsts robežas būves;
- būves jūrā;
- nacionālo interešu objekti – elektropārvades līnijas un vēja parki ar kopējo jaudu virs 50MW.

Būvdarbu kontroles un būvju pieņemšanas ekspluatācijā ietvaros 2024. gadā Birojs nodrošināja būvdarbu kontroli 540 objektos, t.sk. 227 objekti pieņemti ekspluatācijā, un uz pārskata gada beigām Biroja būvdarbu kontrole nodrošināta 313 objektos.

Vērtējot Biroja uzraudzībā esošo un ekspluatācijā pieņemto objektu skaitu ar 2023. gadā līdzvērtīgiem lielumiem, Birojs secina, ka būtisku izmaiņu kontrolējamo objektu apjomā nav, tomēr jāatzīmē, ka ģeopolitiskās situācijas ietekmē ir būtiski palielināties realizējamo ieceru skaits militārajām būvēm un valsts robežas būvēm.

Birojs 2024. gadā būvdarbu kontroles ietvaros sagatavoja 691 atzinumu par būvju pārbaudi (t.sk. 22 atzinumus par pieņemšanas aktā minēto atlikto būvdarbu pabeigšanas kontroli):

- 483 gadījumos pārkāpumi nav konstatēti;
- 208 gadījumos pārkāpumi konstatēti, tas ir, 30,1% no kopējā atzinumu skaita par objektos veicamo būvdarbu kontroli, tai skaitā deviņos gadījumos būvdarbi ir apturēti visā objektā vai tā daļā, tas ir, 1,3% no kopējā atzinumu skaita par objektos veicamo būvdarbu kontroli.

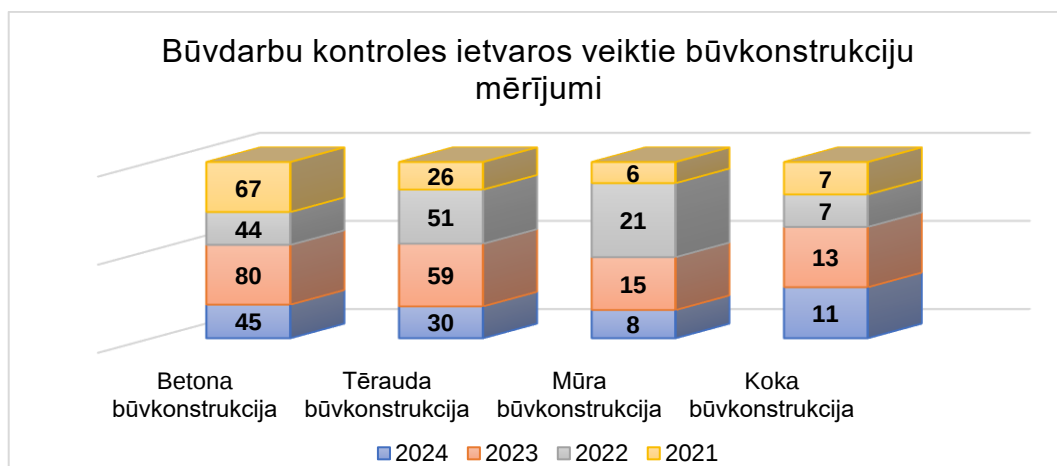
2023. gadā tika uzsākts un 2024. gadā tika turpināts darbs, kura pamatuzdevums ir novērst administratīvos šķēršļus, kas kavē būvniecības procesu. Nozari reglamentējošajā normatīvajā regulējumā iepriekš tika ieviestas būtiskas izmaiņas, kas attiecināmas uz būvprojekta izmaiņu saskaņošanas kārtību, savukārt 2024. gada beigās tika veiktas izmaiņas normatīvajā regulējumā, kas paredz optimizēt un vienkāršot būvdarbu gaitas dokumentu apriti.

Vērtējot 2024. gadā atzinumos par būves pārbaudi konstatēto neatbilstību raksturu, Birojs secinājis, ka:

- ✓ *galvenokārt, pārkāpumi saistīti ar būvniecības normatīvajos aktos noteikto būvniecības dalībnieku savlaicīgu pienākumu neizpildi, kas secīgi izraisa būvprojektā būvdarbu laikā veikto izmaiņu nepietiekamu kvalitātes kontroli.*

Nemot vērā minēto, Birojs būvdarbu kontroles ietvaros pastiprināti izvērtē būvobjektos ieviestu kvalitātes kontroles sistēmu un tās ietvaros paredzētus procesus un pasākumus kopsakarā ar būvniecības ieceres un būvdarbu gaitas dokumentāciju un to mijiedarbību. Biroja ieskatā šāda pieeja ļauj identificēt procesu neatbilstības un uzlabot veicamo būvdarbu kvalitātes kontroli būvdarbu laikā.

Birojs turpina organizēt pasākumus, kas vērsti uz būvniecības dalībnieku un kontrolējošo iestāžu būvinspektoru atšķirīgo tiesību normu interpretācijas mazināšanu, skaidrojot normatīvos aktos ietverto tvērumu kontekstā ar Biroja definētiem būvdarbu kontroles kritērijiem, kas ļauj noteikt nepieciešamo pasākumu kopumu būvniecības dalībniekiem, lai novērstu konstatēto un mazinātu iespējamos riskus, kas potenciāli var negatīvi ietekmēt būves kvalitāti.

Avots: Biroja dati

Biroja ieskatā īstenotie būvdarbu kontroles pasākumi nodrošina būvniecības procesa izsekojamību, kas ļauj savlaicīgi novērst potenciālus riskus un konstatētās neatbilstības, kas veicina būvdarbu procesa un topošo būvju kvalitāti.

2024. gadā, pieņemot objektus ekspluatācijā, Birojs pieņēma 83 lēmumus, t.sk.:

- 28 lēmumus par atteikumu pieņemt objektu ekspluatācijā, tā kā četrus mēnešu laikā netika novērsti lēmumā par termiņu pagarināšanu objektu pieņemšanai ekspluatācijā konstatētie trūkumi vai gadījumos, kad konstatēts, ka būvdarbi objektā nav pabeigti;
- 55 lēmumus par termiņu pagarināšanu objektu pieņemšanai ekspluatācijā, ņemot vērā, ka netika iesniegta visa nepieciešamā dokumentācija, jo nepieciešams iesniegt Birojam papildu informāciju, tehnisko noteikumu izdevēju atzinumus, kā arī papildināt būvniecības gaitas dokumentus, vai gadījumos, kad netika iesniegtas visas būvprojekta izmaiņas, t.sk. konstatēts, ka tās nav saskaņotas normatīvos aktos noteiktajā kārtībā.

Starp konkursa “Latvijas Būvniecības Gada balva 2024” laureātiem bija vairāki objekti, kurus 2024. gadā Birojs pieņēma ekspluatācijā, piemēram Grand Prix balvu ieguva Latvijas Valsts mežu Rietumvidzemes reģiona klientu centrs Valmiermuižā, 1.vietu pārbūvju kategorijā ieguva Valmieras teātris (Lāčplēša ielā 4, Valmierā), atzinības ieguva biroju ēka (Dzelzavas ielā 45, Rīgā), BKUS Ambulatorais veselības centrs un Neatliekamās medicīnas centrs (Vienības gatvē 45, k-21, Rīgā).

Latvijas Valsts mežu Rietumvidzemes reģiona klientu centrs Valmiermuižā

Avots: [Konkursa Latvijas Būvniecības Gada balva 2024 godalgotie objekti](https://www.buvniekupadome.lv/konkurss/konkursa-latvijas-buvniecibas-gada-balva-godalgotie-objekti/) (<https://www.buvniekupadome.lv/konkurss/konkursa-latvijas-buvniecibas-gada-balva-godalgotie-objekti/>)

BKUS Ambulatorais veselības centrs un Neatliekamās medicīnas centrs

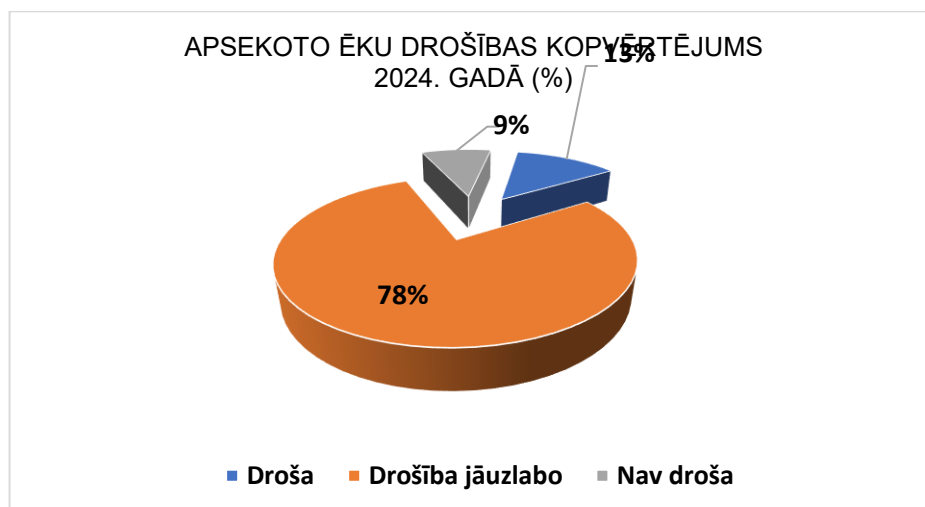

Valmieras teātris, Lāčplēša ielā 4

Vērtējot Biroja veiktos būvdarbu kontroles pasākumus kopsakarā ar Būvniecības likumā noteiktajiem principiem un nozarē izvirzītajiem mērķiem, 2024. gada rezultāti atspoguļo, ka Birojs efektīvi ievēro būvniecības procesa pārvaldības principus, nodrošinot kvalitatīvu būvniecības procesa uzraudzību un dokumentācijas saskaņotību. Lēmumu skaits par objektu pieņemšanu ekspluatācijā un par termiņu pagarināšanu trūkumu novēršanai liecina par mērķtiecīgu un sabalansētu pieeju, kas vērsta uz būvniecības procesu nodrošināšanu atbilstoši likuma prasībām, veicinot būvniecības nozares attīstību, drošību un ilgtspēju. Šie rezultāti arī atbilst valsts mērķiem par kvalitatīvas un ilgtspējīgas būvniecības veicināšanu, stiprinot sabiedrības uzticību būvniecības procesa pārvaldībai un rezultātu kvalitātei.

❖ **Publisku ēku ekspluatācijas kontrole**

2024. gadā publisko ēku ekspluatācijas uzraudzības ietvaros veiktas 252 fiziskās pārbaudes.

Avots: Biroja dati

Analizējot ēku ekspluatācijas kontroles laikā sagatavotos pirmreizējos atzinumus, konstatēts, ka 100 gadījumos ēku īpašnieki nebija veikuši ēku periodisko tehnisko apsekošanu. Lai veicinātu ēku īpašnieku aktivitāti – veikt savā īpašumā esošo ēku ekspluatācijas uzraudzību, Birojs ir pilnveidojis BIS funkcionalitāti, kā ietvaros ēku īpašniekiem pirms noteiktā termiņa, kad ir veicama periodiskā tehniskā apsekošana, tiek nosūtīti informatīvi paziņojumi, tādējādi atgādinot par nepieciešamību apzināt savas ēkas tehnisko stāvokli.

Publisko ēku fiziskās pārbaudes ir tikai viens no veidiem, ko īsteno Birojs publisko ēku ekspluatācijas uzraudzības ietvaros. Būtisku daļu no ikdienas darba veido administratīvās pārbaudes. 2024. gadā veiktas 845 administratīvās pārbaudes, kuru ietvaros ir nodrošināta pieņemto administratīvo aktu izpildes pēckontrole, gan konstatējot labprātīgu administratīvo aktu izpildi, gan arī veicot

darbības piespiedu izpildes procesa uzsākšanai, jo ēku īpašnieki labprātīgi noteiktajā termiņā nav izpildījuši administratīvajos aktos noteiktos pienākumus.

2024. gada ietvaros ir notikušas četras tikšanās ar pašvaldību būvvaldēm, kurās ir pārrunāti jautājumi gan par ekspluatācijas uzraudzības procesa, gan arī būvdarbu kontroles vienveidīgu īstenošanu būvvaldēs un Birojā. Redzot nepieciešamību dalīties ar praktisko pieredzi ekspluatācijas uzraudzības un būvdarbu kontroles procesa īstenošanā (tajā skaitā arī BIS funkcionalitātes praktisko pielietojamību procesu uzraudzībā un pēckontrolē), Birojs arī 2025. gadā turpinās uzsākto aktivitāti.

❖ **Būvspeciālistu kompetences novērtēšana un pastāvīgās prakses uzraudzība būvekspertīzes specialitātē**

Sabiedrībai ir pamats paļauties uz to, ka sertificēts būveksperts savā profesionālajā darbībā ievēro normatīvo aktu prasības un darbojas atbildīgi. Šī uzticēšanās nav nejauša — būveksperts profesionālā darbībā tiek uzraudzīta noteiktā kārtībā, nodrošinot kvalitātes un drošības standartus būvniecībā. Tieši no būvspeciālista, kurš sertificēts konkrētā būvekspertīzes specialitātē, ir atkarīga ne tikai būves kvalitāte un nekaitīgums, bet arī sabiedrības kopējā drošība.

Birojs kopš 2016. gada veic būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību atbilstoši Būvniecības likuma 13. pantam un Ministru kabineta 2018. gada 20. marta noteikumiem Nr. 169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi” būvekspertīzes specialitātē saskaņā ar standarta ISO/IEC 17024:2012 “Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām”.

Laika posmā no 2016. gada līdz 2024. gada beigām Birojs ir piešķīris 227 sertifikātus būvekspertīzes specialitātē, no kuriem:

- 12 darbības sfērās (atļaujas) piešķirtas ārvalstu speciālistam īslaicīgo profesionālo pakalpojumu sniegšanai būveksperta profesijā;
- būvekspertīzes specialitātē:
 - 168 (77%) sertifikāti izsniegti būvprojektu ekspertīzes darbības sfērā;
 - 50 (23%) sertifikāti izsniegti būvju ekspertīzes darbības sfērā.

2024. gadā Birojā saņemti:

Būvekspertīzes specialitāte	Pieteikumu skaits
Pieteikumi sertifikāta iegūšanai būvekspertīzes specialitātē	7
no tiem:	
pieteikumi būvprojekta ekspertīzes darbības sfērā	5
pieteikumi būvju ekspertīzes darbības sfērā	2
Pieteikumi ārvalstu speciālista profesionālās kvalifikācijas atzīšanai atļaujas saņemšanai īslaicīgo pakalpojumu sniegšanai	3

Avots: Biroja dati

Rezultātā pieņemti:

- četri lēmumi par būvprakses sertifikāta piešķiršanu šādās darbības sfērās: ēku ekspertīzē (2), siltumapgādes, ventilācijas un gaisa

kondicionēšanas sistēmu ekspertīzē (1), ostu un jūras hidrotehnisko būvju ekspertīzē (1);

- viens lēmums par atteikumu dzelzceļa sliežu ceļu būvprojektu ekspertīzē, jo patstāvīgās prakses ilgums pamatsertifikātā neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam apjomam.

2024. gadā saņemti četri pieteikumi Itālijas ārvalstu speciālistu atkārtotai atļaujas saņemšanai īslaicīgo pakalpojumu sniegšanai būveksperta profesijā šādās darbības sfērās:

- ceļu būvprojektu ekspertīzē (minēta divos pieteikumos);
- ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu (ieskaitot ugunsdzēsības sistēmas) būvprojektu ekspertīzē (minēta vienā pieteikumā);
- tiltu būvprojektu ekspertīzē (minēta divos pieteikumos);
- dzelzceļa sliežu ceļu būvprojektu ekspertīzē (minēta divos pieteikumos).

Atbilstoši patstāvīgās prakses uzraudzības plānam ir veikta ikgadējā pārbaude 176 būvspeciālistiem, kuriem ir aktīvs sertifikāts būveksperta specialitātē. Uzraudzības ietvaros ir veikta informācijas pārbaude BIS, izvērtējot būvspeciālista atbilstību normatīvo aktu prasībām šādās pozīcijās:

- izglītības atbilstība;
- profesionālās pilnveides atbilstība;
- patstāvīgās prakses atbilstība;
- Sodu reģistrā iekļautā informācija attiecībā uz konstatētajiem pārkāpumiem.

Pēc pirmreizējās pārbaudes veikšanas konstatēts, ka būvspeciālistu profesionālajā darbībā nav konstatēti tādi pārkāpumi, kas iekļauti Sodu reģistrā. 67 būvspeciālisti patstāvīgi uztur aktuālu informāciju par iepriekšējā kalendārajā gadā veikto patstāvīgo praksi un apgūtajām profesionālās pilnveides programmām, semināriem un citiem kompetenci paaugstinošiem pasākumiem. Attiecīgi 109 būvspeciālistiem rakstiski pieprasīts 30 dienu laikā ievadīt BIS būvspeciālistu reģistrā nepieciešamo informāciju par iepriekšējo kalendāro gadu.

Plānveida pārbaude tika veikta 48 būvspeciālistiem. Pēc pirmreizējās pārbaudes veikšanas 26 būvspeciālistiem nosūtīts rakstisks pieprasījums ievadīt BIS būvspeciālistu reģistrā informāciju par patstāvīgo praksi un profesionālo pilnveidi. Patstāvīgās prakses un profesionālās pilnveides prasības ir izpildītas 32 būvspeciālistiem. Attiecīgi 16 būvspeciālistiem ir pieņemts lēmums par atkārtotu kompetences pārbaudi.

2024. gadā patstāvīgās prakses uzraudzības ietvaros nodrošināta arī ārpuskārtas uzraudzība. Kopumā saņemtas sešas sūdzības par septiņu būvspeciālistu iespējamiem profesionālās darbības pārkāpumiem šādās darbības sfērās:

- būvprojektu arhitektūras risinājumu ekspertīzē (trīs sūdzības);
- ēku konstrukciju būvprojektu ekspertīzē (divas sūdzības);
- siltumapgādes, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas sistēmu būvprojektu ekspertīzē (viena sūdzība);
- ēku ekspertīzē (viena sūdzība).

Minētā informācija par iespējamajiem būvspeciālistu profesionālās darbības pārkāpumiem pārskata periodā saņemta no:

- valsts un pašvaldības institūcijām (divas sūdzības);
- būvspeciālistu sertifikācijas institūcijas (viena sūdzība);
- Biroja Būvniecības kontroles departamenta (divas sūdzības);
- juridiskas personas (viena sūdzība).

2024. gadā izskatītas sūdzības par 13 būvspeciālistu iespējamajiem profesionālās darbības pārkāpumiem, tai skaitā.:

- astoņos gadījumos, saņemot speciālistu skaidrojumu, pieņemts lēmums par lietas izbeigšanu, nekonstatējot pārkāpumus;
- vienā gadījumā ir konstatēti maznozīmīgi būvspeciālista profesionālās darbības pārkāpumi, kas pieņemti zināšanai un tiks vērtēti turpmākā uzraudzības procesa ietvaros;
- trīs gadījumos ir konstatēti profesionālās darbības pārkāpumi, pieņemot lēmumu par brīdinājuma izteikšanu;
- vienā gadījumā ir konstatēts profesionālās ētikas pārkāpums, pieņemot lēmumu par brīdinājuma izteikšanu.

Sūdzību izvērtēšanas process nav noslēdzies un turpinās par četriem būvspeciālistu iespējamajiem profesionālās darbības pārkāpumiem.

Saņemtas arī četras sūdzības par būvspeciālistu iespējamajiem profesionālās darbības pārkāpumiem pamatsertifikāta darbības sfērās, kas tika pārsūtītas būvspeciālistu sertifikācijas institūcijām atbilstoši kompetencei.

Enerģētikas joma

❖ **Elektroenerģijas ražotāju, kas saņem valsts atbalstu obligātā iepirkuma komponentes ietvaros, uzraudzība**

Lai pārliecinātos par elektrostaciju atbilstību normatīvo aktu prasībām, Birojs 2024. gadā veica klātienēs pārbaudes deviņās elektrostacijās, kurām ir spēkā esošas tiesības saražoto elektroenerģiju pārdot obligātā iepirkuma ietvaros vai saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu (turpmāk kopā – OI). Pārbaūžu rezultāti liecina, ka komersanti ievēro OI atbalsta saņemšanai noteiktās prasības un būtiski pārkāpumi vai neatbilstības klātienēs pārbaudēs nav konstatētas.

Elektrostaciju atbilstības pārbaude atbalsta saņemšanas nosacījumiem tiek veikta, arī izvērtējot komersantu iesniegtos gada pārskatus par elektrostaciju darbību. 2024. gadā Birojs ir izvērtējis visu deviņu komersantu iesniegtos pārskatus par elektrostaciju darbību. Gada pārskatu izvērtēšanas rezultātā būtiski pārkāpumi vai neatbilstības elektrostaciju darbībā nav konstatētas.

Lai mazinātu jebkādu pārmērīgas kompensācijas risku, OI atbalsta saņēmējiem ir noteikta elektrostaciju kopējo kapitālieguldījumu iekšējās peļņas normas (IRR) maksimālā robeža 9% apmērā. Pārkompensācijas riska novēršanai Birojs vismaz reizi gadā veic elektrostaciju IRR aprēķinu. Aprēķinu rezultāti liecina, ka elektrostaciju pārkompensācija (IRR pārsniedz 9%) nav konstatēta.

❖ **Atļauju elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai, atjaunošanai un jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai izsniegšana**

Atbilstoši grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likuma 22. panta pirmajā daļā, Birojs no 2024. gada 1. janvāra veic atļauju izsniegšanu elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai, atjaunošanai un jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai, kā arī iepriekš Ekonomikas ministrijas vai Klimata un enerģētikas ministrijas izsniegtajās atļaujās ietverto nosacījumu un termiņu uzraudzību.

2024. gadā Birojs izsniedza 130 atļaujas jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai vai elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai, pieņēma 187 lēmumus par Ekonomikas ministrijas vai Klimata un enerģētikas ministrijas izsniegto atļauju grozīšanu, pārreģistrāciju, atcelšanu, drošības naudas atmaksu vai atteikumu atmaksāt drošības naudu, kā arī pieņēma 10 lēmumus par atteikumu izsniegt atļaujas, jo konstatētas neatbilstības Elektroenerģijas tirgus likumā vai Ministru kabineta noteikumos noteiktajām prasībām.

❖ **Energoefektivitātes monitoringa sistēmas uzraudzība**

Latvijā 2022. gadā energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu ieviešanas rezultātā tika ietaupītas 525,288 GWh. Kopā ar 2021. gada ietaupījumiem periodā līdz 2030. gadam kumulatīvais enerģijas ietaupījums veidos 3147,883 GWh, kas ir 15,4% no valsts obligātā mērķa.

Valsts turpina renovēt valsts ēkas, paaugstinot to energoefektivitāti – renovācija 2023. gadā tika veikta ēkām ar kopējo platību 22 800 m².

Saskaņā ar Energoefektivitātes likuma prasībām valsts iestādēm un pašvaldībām jāievieš energopārvaldības sistēma. Valstspilsētu pašvaldības pienākumu izpildījušas 100% apmērā, novadu pašvaldības 81% apmērā, valsts iestādes 75% apmērā un citas atvasinātas publiskas personas 79% apmērā.

❖ **Transporta enerģijas nosacījumu kontrole**

Veicot degvielas kvalitātes pārbaudes, 2024. gadā tika testēti 76 degvielas paraugi (benzīns un dīzeļdegviela), no kuriem diviem paraugiem konstatēta neatbilstība – neatbilstošs pētnieciskais oktānskaitlis (POS) un motora oktānskaitļa (MOS) 95. markas benzīna paraugiem. Atlikumā esošais neatbilstošais degvielas apjoms tika izņemts no tirgus.

2023. gada otrajā pusgadā izstrādāta un 2024. gadā pilnveidota jauna funkcionalitāte Energoresursu informācijas sistēmā (turpmāk – ERIS), kas no 2024. gada 1. janvāra ļauj komersantiem, izmantojot informācijas sistēmu, sniegt apliecinājumus par atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem. Ilgtspējas apliecinājumus iesnieguši 11 komersanti. 2024. gadā noorganizēti trīs informatīvi semināri, kuros komersanti tika informēti par normatīvo aktu prasībām, par sertifikēšanas iespējām un par informācijas ievadīšanu ERIS.

❖ **Ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves licenču administrēšana**

Šobrīd spēkā esošas ir trīs licences ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei uz sauszemes un divas licences ogļūdeņražu izpētei un ieguvei jūrā. Ogļūdeņražu ieguve notiek vienas licences laukumā.

Informācijas sistēmu darbības un attīstības pārraudzība un nodrošināšana

❖ **Būvniecības informācijas sistēma (BIS)**

Darbs pie BIS uzturēšanas un attīstības notiek nepārtraukti – tiek izstrādāta gan jauna funkcionalitāte procesu un pakalpojumu digitālās transformācijas rezultātā, gan veikti pielāgojumi normatīvo aktu izmaiņām. BIS būtiskākie pilnveidošanas pasākumi šobrīd tiek nodrošināti Prioritāro pasākumu plāna ietvaros.

Prioritāro pasākumu plāns

2023. gada 13. janvārī Ministru kabinets apstiprināja priekšlikumus valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem 2023. gadam un budžeta ietvaram 2023.–2025. gadam, paredzot papildu finanšu līdzekļus BIS tālākai attīstībai un pakalpojumu modernizēšanai uzņēmējdarbības vides uzlabošanai. Prioritāro pasākumu ietvarā tika iezīmēti vairāki BIS attīstības virzieni:

- lietojamības uzlabošana;
- procesu automatizācija;
- veiktspējas uzlabošana;
- datu apmaiņas saskarņu izstrāde;
- koplietošanas risinājumu ieviešana.

2024. gada būtiskākie BIS pilnveidojumi ietvēra Būves profila izveidošanu būvniecības lietā. Būves profilā, sākot ar 2025. gadu, strukturētu datu formā tiks reģistrēti galvenie būves dati, piemēram, būves nosaukums, galvenais lietošanas veids, ēkas apbūves laukums, ēkas augstums, ēkas būvtilpums u.c. parametri, lai nodrošinātu nepieciešamos datus vienotā būves reģistrācijas procesa uzsākšanai un tālākai realizācijai.

Izstrādāta jauna datu apmaiņas saskarne ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi (turpmāk – NKMP), nodrošinot datu saņemšanu BIS par tiem objektiem, kuri ir reģistrēti kā kultūras pieminekļi, kultūras pieminekļa teritorija vai tā aizsardzības zona, attiecīgi jau savlaicīgi informējot būvniecības ieceres iesniedzēju par papildu atļauju nepieciešamību. Atkarībā no kultūrvēsturiskā objekta piekritības, atļaujas pieprasījums sistēmā tiks novirzīts NKMP vai atbildīgajai pašvaldībai.

Izveidota jauna darba vieta mērniekiem, nodrošinot, ka no 2025. gada līdz šim ārpus BIS esošais process “izpildmērījumu pievienošana un apstiprināšana” tagad tiks īstenots sistēmā. Savukārt, lai nodrošinātu efektīvāku zemes dzīļu izmantošanas un derīgo izrakteņu ieguves uzraudzības procesu, ir izstrādāta funkcionalitāte datu iegūšanai, uzkrāšanai un nodošanai Valsts vides dienestam par būvniecības ieceres īstenošanā izmantotajiem minerālmateriāliem.

2024. gadā turpinājās BIS mobilās lietotnes pilnveidošana, papildinot ar iespēju piedalīties Māju lietas kopsapulcēs un priekšbalsot no telefona, izveidot pieteikumu savam mājas pārvaldniekam, pievienojot attēlu no telefona, kā arī sūtīt ziņojumus pārējiem mājas īpašniekiem un pārvaldniekam. Pilns apraksts par *BIS mobile* lietotnes funkcionalitāti pieejams BIS tīmekļvietnē: <https://bis.gov.lv/par-mums/buvniecibas-informacijas-sistema/bis-mobile-lietotne>.

2024. gadā turpināts darbs pie BIS lietojamības un dizaina uzlabojumiem, ieviešot virkni izmaiņu, nodrošinot ērtāku un intuitīvāku BIS lietošanu.

2024. gada 1. jūlijā stājās spēkā grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”, ar kuriem Vienotajā elektroniskā darba laika uzskaites datubāzē (turpmāk – VEDLUDB) uzsākta būvdarbu līguma ietvarā veikto norēķinu reģistrēšana. Jauno prasību rezultātā ir pieaudzis VEDLUDB lietotāju skaits, jo apakšuzņēmējiem arī jāreģistrē norēķini ar saviem apakšuzņēmējiem. Lai nodrošinātu efektīvāku norēķinu datu reģistrēšanu VEDLUDB, Birojs izstrādāja funkcionalitāti dažādām situācijām – reģistrēt individuālus maksājumus, reģistrēt maksājumus konkrētā būvdarbu līguma izpildei, kā arī iesniegt informāciju par visiem mēneša laikā veiktajiem maksājumiem. Ņemot vērā pieaugušo datu apjomu, kas reģistrējams VEDLUDB, tika izstrādāts tiešsaistes datu apmaiņas risinājums, ar kura palīdzību uz VEDLUDB var nodot būvdarbu žurnālā reģistrētos apakšuzņēmēju līgumus.

Prioritāro pasākumu plāna aktivitāšu īstenošana turpināsies arī 2025. gadā. Plašāka informācija pieejama BIS tīmekļvietnē: <https://bis.gov.lv/lv/par-mums/projekti/prioritaro-pasakumu-plans>.

BIS darbības nodrošinājums un lietotāju atbalsts

2024. gadā Birojs ir nodrošinājis BIS funkcionalitātes pielāgošanu atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām, kas stājās spēkā 2024. gadā, un īstenojis 272 priekšlikumus par BIS pilnveidi, kas saņemti no lietotājiem, kā arī nodrošināta nepieciešamo tehnisko un loģisko resursu uzturēšana.

BIS atbalsta dienests 2024. gadā ir kopumā saņēma un apstrādāja 73 546 lietotāju pieteikumus, kā arī tika noorganizēti 17 apmācību un informatīvie pasākumi par BIS lietošanu, kuros kopumā piedalījušies 2 140 dalībnieki.

BIS lietotāju ērtībām BIS tīmekļvietnē www.bis.gov.lv regulāri tiek aktualizēta informācija par BIS funkcionalitātes jaunumiem (sadaļā “Jaunumi” un “Kalendārs”) un aktuālajiem problēmjasautājumiem (sadaļā “Biežāk uzdotie jautājumi”).

Šobrīd BIS darbības nodrošināšanai tiek uzturēti 11 reģistri un datubāzes, kā arī nodrošināta datu apmaiņa ar vairāk nekā 30 citām informācijas sistēmām.

2024. gadā BIS lietotāju skaits sasniedza 198 666, BIS bija reģistrētas 301 667 būvniecības lietas, 179 851 ekspluatācijas lieta un 14 694 Māju lietas.

Pārskata gadā BIS nodrošināja 25 e-pakalpojumu grupu (kopā 125 pakalpojumi) darbību, kopumā tos izpildot 464 978 reizes.

Birojam vienmēr nozīmīgas ir bijušas klientu vēlmes, un līdz ar to ir ieguldīts ievērojams darbs, pilnveidojot klientiem paredzētos BIS elektroniskos iesniegumus. 2024. gadā ir pilnveidoti Būvinspektoru reģistra, Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistra un Būvkomersantu reģistra iesniegumi. Savukārt Būvspeciālistu reģistrā tika pilnveidota sertifikātu datu atlase.

❖ **Energoresursu informācijas sistēmas**

Birojs, nodrošinot enerģētikas sfēras uzraudzības un kontroles procesu, arī 2024. gadā turpināja attīstīt un pilnveidot informācijas sistēmas un digitālos rīkus, kas veicina efektīvāku datu apriņķi un lēmumu pieņemšanu.

Pilnveidoti Energoresursu informācijas sistēmas (ERIS) moduļi, veicot tajos nepieciešamās izmaiņas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Tika atsevišķi nodalīts Valsts naftas produktu drošības rezervju modulis un nodots SIA "Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor" rīcībā valsts pilnvarotā uzdevuma veikšanai.

Virzoties uz valsts administratīvo procesu digitālo transformāciju, kā arī uz proaktīvu pakalpojumu sniegšanu Biroja izstrādātās Aizsargātā lietotāja datu informācijas sistēma (turpmāk – ALDIS) un Energoresursu izmaksu kompensēšanas informācijas sistēma (turpmāk – EIKIS) bez cilvēku resursu iesaistes iegūst datus no valsts reģistriem, izanalizēs tos un noteiks mājāsaimniecības vidējo ienākumu līmeni, ņemot vērā personas deklarēto, reģistrēto vai norādīto dzīvesvietu un ienākumu līmeni, kā rezultātā atbalsta saņēmējam (enerģētiskās nabadzības riskam pakļautām personām vai mājāsaimniecībām) nav jāpiesakās atbalstam un nav jāiesniedz papildu dokumenti, izņemot atsevišķus gadījumus.

2024. gadā tika uzlaboti algoritmi ALDIS un lietojamība e-pakalpojumā, lai nodrošinātu maksājuma samazinājuma par patērēto elektroenerģiju piešķiršanu aizsargātajiem lietotājiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Piešķirtais atbalsta apjoms aizsargātiem lietotājiem pa lietotāju grupām un pakalpojuma sniedzējiem 2024. gadā:

Aizsargāto lietotāju grupas	Piešķirtais atbalsts 2024. gadā (aizsargāto lietotāju skaits vidēji mēnesī)	Piešķirtais atbalsts 2024. gadā (EUR)
Daudzbērnu ģimenes	33 862	10 234 495
Trūcīgās/ maznodrošinātās personas	35 546	8 543 005
Persona ar 1.grupas invaliditāti vai bērns ar invaliditāti	23 779	5 844 532
Kopā	93 187	24 622 032

Avots: Biroja dati

2024. gadā tika pabeigta EIKIS otrās kārtas izstrāde, nodrošinot pilnvērtīgu procesa norisi mērķēta atbalsta piešķiršanai Ministru kabineta rīkojuma par mērķēta atbalsta uzsākšanu izdošanas gadījumā. Sistēmas izstrādē tika piesaistīti Sadales sistēmu operatori, nodrošinot sistēmas datu apmaiņas precīzu definēšanu un salāgotāku sadarbību.

2. Biroja izvirzīto prioritāšu sasniegšana un mērķu izpilde

Lai sasniegtu izvirzītās prioritātes, Birojs 2024. gadam ir noteicis šādus **MĒRĶUS**:

Stiprināt Biroja komandu, aptverot kompetenci, atbildību un objektivitāti
Būvniecības informācijas sistēmas procesa lietojamības uzlabošana, procesu automatizācija un ātrdarbības veicināšana
Sadarbībā ar nozari izstrādāt būvniecības nākotnes procesu, atstājot tikai vērtību nesošas aktivitātes (drošība, trešo pušu interešu aizstāvība, datu efektīva izmantošana)
Nodrošināt enerģētikas datu uzkrāšanu un apkopošanu, nodrošinot uz faktiem balstītas enerģētikas politikas veidošanu
Nodrošināt atbalstu atjaunīgo energoresursu (AER) projektu īstenotājiem, kļūstot par vienotu kontaktpunktu
Izstrādāt informācijas sistēmu mājsaimniecības vidējo ienākumu noteikšanai, nodrošinot mērķtiecīgu atbalsta sniegšanu

Mērķis: Stiprināt Biroja komandu, aptverot kompetenci, atbildību un objektivitāti

❖ Veicinātas sadarbības (tai skaitā pārrobežu) iespējas un sniegts savstarpējs atbalsts

2024. gadā notikušas gan vietējas, gan starptautiskas pieredzes apmaiņas vizītes. Vietējās vizītes vai tikšanās ar citu iestāžu un organizāciju pārstāvjiem ir Biroja pamatdarbību nodrošinošo struktūrvienību regulāra darba sastāvdaļa, taču papildus tām īstenoti arī starptautiski pieredzes apmaiņas pasākumi:

- oktobrī pieredzes apmaiņa vides tehnoloģiju klastera “CleanTech Latvia” rīkotā Kazahstānas Celtniecības ministrijas pārstāju vizītē Latvijā; tikšanās par III grupas būvju uzraudzību un BIS;
- oktobrī dalība Valsts prezidenta vizītē Berlīnē (Vācijā) ar mērķi iepazīstināt ar BIS un meklēt sadarbības partnerus nākotnes projektiem.

❖ Nodrošinātas atbilstošas un kvalitatīvas apmācības Biroja nodarbinātajiem kvalifikācijas paaugstināšanai, īpaši saistībā ar būvniecības un enerģētikas jautājumiem

Biroja apmācību plāns tiek veidots, pamatojoties uz ikgadējās darba izpildes novērtēšanas protokolos iekļautajām un tiešā vadītāja atbalstītajām mācību un attīstības vajadzībām, ņemot vērā struktūrvienību vadītāju sniegtos priekšlikumus, Biroja budžeta iespējas un prioritāros darbības virzienus.

2024. gadā apstiprināto finanšu līdzekļu ietvaros Birojs nodrošināja nodarbināto kvalifikācijas celšanu saskaņā ar noteiktajām mācību vajadzībām, izmantojot iekšējos resursus, Valsts administrācijas skolas, Valsts kancelejas, kā arī citu mācību institūciju piedāvātās iespējas. Biroja nodarbinātajiem tika organizētas specializētās mācības par korupcijas un interešu konflikta risku novēršanu valsts pārvaldē, personas datu aizsardzību, digitālo prasmju attīstību, IT drošību, nodrošināta kvalifikācijas celšana juridiskajos un komunikācijas jautājumos, vadības prasmēs un citas apmācībās, kas ir tieši saistītas ar tiešo darba pienākumu veikšanu.

Ņemot vērā Birojā uzkrātās zināšanas un pieredzi būvniecības, enerģētikas un būvspeciālistu sertificēšanas jomās, 2024. gadā ar iekšējo resursu palīdzību Biroja nodarbinātajiem nodrošinātas atbilstošas un kvalitatīvas apmācības būvniecības un enerģētikas jautājumos.

Mērķis: BIS procesa lietojamības uzlabošana, procesu automatizācija un ātrdarbības veicināšana

❖ Nodrošināta efektīva starpiestāžu un privātā sektora datu apmaiņa būvniecības administratīvā procesa uzlabošanai un optimizēšanai

Būvniecības administratīvā procesa uzlabošanai un optimizēšanai 2024. gadā izstrādāti/ pilnveidoti divi datu apmaiņas procesi:

- izstrādāta datu apmaiņas saskarne ar NKMP (tiek saņemti dati no NKMP par pieminekļiem);
- pilnveidota BIS un tehnisko noteikumu izdevēju datu apmaiņas saskarne atbilstoši tehnisko noteikumu izdošanas procesa izmaiņām (papildināta ar jaunu funkcionalitāti – jaunu tehnisko noteikumu pieprasīšana/ izsniegšana).

❖ Būvniecības administratīvā procesa efektivizēšana, ieviešot inovatīvus risinājumus

Arī 2024. gadā liela daļa resursu tika veltīta būvniecības administratīvā procesa efektivizēšanai, kā rezultātā tika nodrošināta četru pasākumu īstenošana BIS lietojamības uzlabošanai:

- pilnveidots BIS lietotāju apziņošanas process, pārskatot un uzlabojot sistēmas paziņojumu izsūtīšanas funkcionalitāti, ieviešot virkni lietojamības uzlabojumu BIS publiskajā portālā, kā arī BIS mobilā lietotne tika papildināta ar iespēju piedalīties kopsapulces lēmumu pieņemšanā;

- pilnveidots strukturēto datu pārvaldības process, ieviešot būves profilu būvniecības lietā, kurā strukturētu datu formā tiks reģistrēti galvenie būves dati, ieviesta vēsturisko dokumentu versiju fiksācija (versionēšana), būvatļauja un tās pielikums tika apvienots vienā dokumentā, kā arī virkne citu uzlabojumu gan publiskā portāla lietotājiem, gan tehnisko noteikumu izdevējiem un būvvaldēm;
- veikta administratīvā procesa iestrāde BIS, nodrošinot sertifikācijas iestāžu darba vietas funkcionalitāti, pilnveidojot būvspeciālistu reģistru, izstrādājot būvvaldes lēmuma apstrīdēšanas procesu un nodrošinot galvenā būvdarbu veicēja un apakšuzņēmēja savstarpējo norēķinu iestrādi VEDLUDB;
- digitalizēts neatkarīgo ekspertu pārvaldības process.

❖ Pārskatīts un pilnveidots normatīvais regulējums būvniecības administratīvajam procesam, pielāgojot BIS funkcionalitāti, ieviešot procesu automatizāciju

Lai samazinātu administratīvo slogu BIS lietotājiem, 2024. gadā tika ieviesta četrus procesu automatizācija, kā rezultātā tika:

- nodrošināta automatizētu lēmumu pieņemšanas procesu izstrāde, ieviešot Valsts zemes dienesta un klienta komunikācijas reģistrēšanu būvniecības lietā, lai nodrošinātu būves kadastrālas uzmērīšanas procesu, kā arī veikta būvniecības uzsākšanas nosacījumu izpildes lēmuma sasaiste ar VEDLUDB;
- izstrādāts un ieviests zemes dzīļu izmantošanas un derīgo izrakteņu ieguves uzraudzības process;
- pilnveidots būvniecības uzraudzības process, veicot uzlabojumus būvprojekta izmaiņu saskaņošanai būvdarbu laikā, izstrādājot būves nodošanas ekspluatācijā daļēju automatizāciju un izveidojot mērnika darba vietu BIS;
- pilnveidots ekspluatācijas uzraudzības process, ieviešot Ekspluatācijas un Māju lietu automatizētos kontrolmehānismus un pilnveidojot funkcionalitāti gan māju īpašniekiem, gan apsaimniekotājiem.

❖ BIS ātrdarbības efektivizēšana

2024. gadā tika nodrošināta būvdarbu žurnāla *PDF* izdrukas procesa pārveide par asinhronu procesu, tādējādi uzlabojot BIS sistēmas veiktspēja.

Mērkis: Sadarbībā ar nozari izstrādāt būvniecības nākotnes procesu, atstājot tikai vērtību nesošas aktivitātes (drošība, trešo pušu interešu aizstāvība, datu efektīva izmantošana)

❖ Sagatavoti, darba grupā apstiprināti un iesniegti Ekonomikas ministrijai priekšlikumi būvniecības normatīvo aktu pilnveidošanai

Birojs 2024. gadā aktīvi iesaistījās procesos, kas veicina būvniecības nozares digitalizāciju un procesu pilnveidi, iesaistot nozares pārstāvjus un

ekspertus darba grupās, kas ievieš praktiskus un inovatīvus risinājumus. Darbs pie BIS automatizācijas un procesu optimizācijas ļauj ne tikai samazināt administratīvo slogu BIS lietotājiem, bet arī ievieš uzlabotus risku identificēšanas mehānismus, kas veicina būvniecības drošību un kvalitāti. Piemēram, izstrādātie risinājumi, tādi kā “Mērnika darba vieta” un “Būves profils”, nākotnē nodrošinās vienotu un aktuālu datubāzi par būvēm, kas būtiski uzlabos informācijas pieejamību un darba efektivitāti, t.sk. ļaus ieviest vienotus procesus, kas norisināsies starp iestādēm, piemēram “Vienotais būves reģistrācijas process”. Tāpat sistemātiska būvdarbu kontroles pasākumu pilnveidošana nākotnē ļaus automatizēt būves ekspluatācijas pieņemšanas procesu, kas veicina būvniecības kvalitātes uzlabošanu, darbojoties saskaņā ar likuma principiem un mērķiem.

Saskaņoti ar Ekonomikas ministriju un nodoti uz izstrādi BIS funkcionalitātes pilnveides priekšlikumi saistībā ar būvju pieņemšanas ekspluatācijā procesu daļēju automatizāciju. Sagatavoti un nosūtīti Ekonomikas ministrijai priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos saistībā ar darbu veikšanas projektu (DVP) un Būvju tehniskās apsekošanas būvnormatīvu LBN 405-21.

Kopumā šie pasākumi atspoguļo Biroja spēju efektīvi virzīt būvniecības nozares digitalizāciju, uzlabot darba efektivitāti, samazināt administratīvo slogu un stiprināt būvniecības drošību un kvalitāti, kas ilgtermiņā veicinās nozares attīstību un sabiedrības uzticību būvniecības procesiem.

Mērķis: Nodrošināt enerģētikas datu uzkrāšanu un apkopošanu, nodrošinot uz faktiem balstītas enerģētikas politikas veidošanu

❖ Izvērtēti un analizēti dati par enerģētikas jomu

Klimata un enerģētikas ministrija plāno uzsākt darbu pie Ministru kabineta noteikumu izstrādes, nosakot iesaistīto institūciju atbildību un vācamo datu apjomu.

Veikti vairāki uzlabojumi ERIS funkcionalitātē, kas pilnveido esošo enerģētikas datu uzkrāšanu: Biomasas enerģijas, Transporta enerģijas tirgus moduļos, TET modulī.

Mērķis: Nodrošināt atbalstu atjaunīgo energoresursu (AER) projektu īstenošanai, kļūstot par vienotu kontaktpunktu

❖ Vienotais kontaktpunkts sniedz informāciju attīstītājiem par prasībām un procesiem AER projektu īstenošanā; izveidots process, kas nodrošina vienkāršāku un efektīvāku komunikāciju un sadarbību starp AER projektu attīstītājiem, attiecīgajām iestādēm un citiem interesentiem

2024. gadā Birojs ir Atjaunīgās enerģijas ražošanas iekārtu (ar jaudu, sākot ar 500 kilovatiem) ieviešanai vienotais kontaktpunkts, kur centralizēti ir iespējams saņemt visu nepieciešamo informāciju par enerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai un ekspluatācijas uzsākšanai nepieciešamajām atļaujām un tehniskajām prasībām.

Organizētas vairākas tikšanās ar nozares pārstāvjiem (asociācijām, pārvades un sadales sistēmu operatoriem), lai pārrunātu nozares redzējumu un vajadzības atjaunīgās enerģijas projektu attīstībā.

Sagatavota un Biroja tīmekļvietnē ievietota visaptveroša informācija par enerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai un ekspluatācijas uzsākšanai nepieciešamajām atļaujām un tehniskajām prasībām.

Papildus atbilstoši grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likuma 22. panta pirmajā daļā, Birojs no 2024. gada 1. janvāra veic atļauju izsniegšanu elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai, atjaunošanai un jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai, kā arī iepriekš Ekonomikas ministrijas vai Klimata un enerģētikas ministrijas izsniegtajās atļaujās ietverto nosacījumu un termiņu uzraudzību.

Mērķis: Izstrādāt informācijas sistēmu māsaimniecības vidējo ienākumu noteikšanai, nodrošinot mērķtiecīgu atbalsta sniegšanu

❖ Sniegts atbalsts māsaimniecībām ar vidēju un zemu ienākumu līmeni

2024. gadā EIKIS uzturēšanas darbi veikti saskaņā ar noslēgto ārpakalpojuma līgumu par informācijas sistēmas pilnveidi un uzturēšanu. Sistēmas pilnveidei ir veikts papildinājumu izstrādes darbu pakalpojuma iepirkums un turpinās darbi pie sistēmas otrās kārtas izstrādes.

3. Biroja pakalpojumu pārvaldība

Lai pakalpojumi būtu vieglāk administrējami, 2024. gadā pārskatīts un optimizēts Biroja pakalpojumu saraksts, samazinot sniedzamo pakalpojumu klāstu no 58 uz 15. Visi Biroja pakalpojumi ir pieejami elektroniski, no kuriem 14 pieejami BIS.

2024. gada vidū Birojā tika izveidota pakalpojumu pārvaldības komanda, lai nodrošinātu Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) izstrādātā "Pakalpojumu vides pilnveides plāna 2024.–2027. gadam" izpildi. Atbildīgie pakalpojumu vadītāji veica katra pakalpojuma novērtēšanu, kā arī uzsāka darbu pie plāna sagatavošanas un ieviešanas pieejamo resursu ietvaros.

4. Iekšējās kontroles sistēma

Iekšējās kontroles sistēmas ietvaros 2024. gadā:

- Veiktas divas Valsts Kontroles revīzijas: "Par Ekonomikas ministrijas 2023. gada pārskata sagatavošanas pareizību" un "Par Ekonomikas ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošana pareizību" – abās revīzijās saņemts Valsts kontroles atzinums bez iebildumiem.
- Ekonomikas ministrija Birojā ir veikusi auditu "Dzīvojamo māju pārvaldnieku darbības uzraudzības izvērtējums" – Birojam nav sniegti ieteikumi.

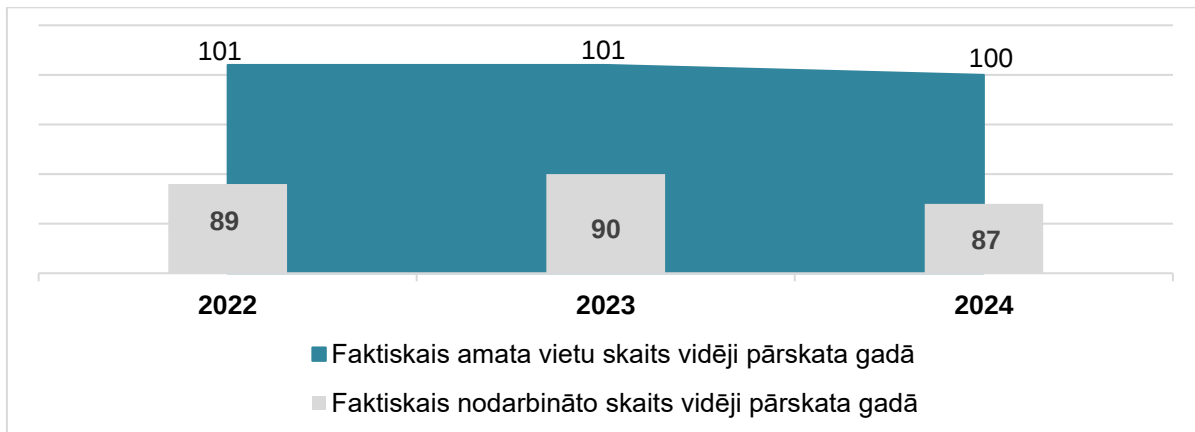
- Birojā ieviestā pārvaldības sistēma būvniecības uzraudzībā un enerģētikas politikas administrēšanā ir atzīta par atbilstošu starptautiskajam pārvaldības sistēmas standartam ISO 9001:2015, ko apliecina sertifikācijas institūcijas “Bureau Veritas” veiktais uzraudzības audits, kura ietvaros netika konstatētas neatbilstības un novērojumi.
- Biroja kvalitātes vadības sistēmā ir integrēta arī būvspeciālistu sertifikācijas darbības joma, kas ir akreditēta atbilstoši standarta ISO 17024:2012 prasībām. 2024. gada beigās Valsts aģentūra “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” (turpmāk – LATAK) veica atkārtotās akreditācijas procedūras vizīti ar mērķi izvērtēt pārvaldības sistēmas atbilstību standartam ISO 17024:2012 un Ministru kabineta 2018. gada 20. marta noteikumiem Nr. 169 “Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi”. LATAK ar 07.01.2024. lēmumu Nr. 9-1-1/2025/16 ir paziņojis Birojam par atkārtotas akreditācijas piešķiršanu – Biroja Būvspeciālistu sertifikācijas nodaļa atbilst standarta ISO 17024:2012 prasībām un ir kompetenta veikt personu sertifikāciju (akreditācijas apliecība nr. LATAK-S3-549-08-2016; akreditācijas darbības laiks līdz 2030. gada 7. janvārim).
- Centrālā finanšu un līgumu aģentūra veica projekta Nr. 2.2.1.1/19/I/005 “Būvniecības procesu un IS attīstība (2. kārtā)” attālināto pārbaudi projekta īstenošanas vietā. Pārbaudes rezultāts tika noteikts kā “pozitīvs”.
- Birojā ir apstiprināts Biroja Risku reģistrs, kā arī Korupcijas risku novēršanas plāns (2024.-2026. gadam). 2024. gadā ir veikta risku novēršanas/mazināšanas pasākumu izpildes analīze, šo pasākumu efektivitātes novērtēšana, kā arī Biroja Risku reģistrā esošo risku pārvērtēšana.
- Izskatītas divas ētikas pārkāpumu lietas, pieņemot lēmumus par lietas izbeigšanu.

III. Personāls un finanšu resursi

1. Biroja cilvēkresursi un atbalsta funkcija

2024. gadā Birojā apstiprinātais amata vietu skaits ir 100, no tām 66 valsts civildienesta ierēdņu un 34 darbinieku amata vietas. Biroja funkcijas pārskata periodā ir veikuši vidēji 87 darbinieki.

Biroja vidējais amata vietu skaits un vidējais nodarbināto skaits 2022., 2023. un 2024. gadā:

Avots: Biroja dati

2024. gadā Biroja kolektīvam pievienojās 17 nodarbinātie, no tiem 11 valsts civildienesta ierēdņi un 6 darbinieki. Nodarbinātie amatā tika iecelti amatu konkursu kārtībā, izvērtējot viņu kvalifikācijas un kompetenču atbilstību, darba pieredzi un izglītību.

Pārskata gadā darba tiesiskās attiecības ar Biroju pārtrauca 16 nodarbinātie, par iemeslu tiesisko attiecību izbeigšanai minot nodarbinātā un darba devēja savstarpēju vienošanos un uzteikumu.

Biroja personāla mainības rādītāji 2022., 2023. un 2024. gadā:

Rādītājs	Skaits sadalījumā pa gadiem		
	2022	2023	2024
Nodarbināto skaits, ar kuriem pārtrauktas darba tiesiskās/ valsts civildienesta attiecības	12	14	16
Nodarbināto skaits, ar kuriem nodibinātas darba tiesiskās/ valsts civildienesta attiecības	15	15	17
Personāla rotācijas koeficients*	0,30	0,32	0,38
Personāla aiziešanas koeficients**	0,13	0,16	0,18

Avots: IS "Horizon"; Biroja dati

* personāla rotācijas koeficients = (pieņemto skaits + atbrīvoto skaits)/ faktiski nodarbināto vidējais skaits (norāda, par cik % iestādē ir nomainījies personāls)

** personāla aiziešanas koeficients = atbrīvoto skaits/ faktiski nodarbināto vidējais skaits (norāda, cik % no nodarbinātajiem ir pārtraukuši darba tiesiskās/ civildienesta attiecības)

2024. gadā uz vakantajām amata vietām Birojs izsludināja 36 atlases

konkursus, no tiem 20 noslēdzās bez rezultāta. 2024. gada nogalē Birojā vakantas bija 15 amata vietas.

Birojā izsludinātie amata konkursi 2022., 2023. un 2024. gadā:

Rādītājs	Skaitis sadalījumā pa gadiem		
	2022	2023	2024
Uz vakantajām amata vietām izsludinātie konkursi	65	36	36
Saņemto amata konkursa pretendentu pieteikumu skaits	163	146	232
Pieteikumu skaits vidēji uz vienu amata konkursu	2,5	4	6

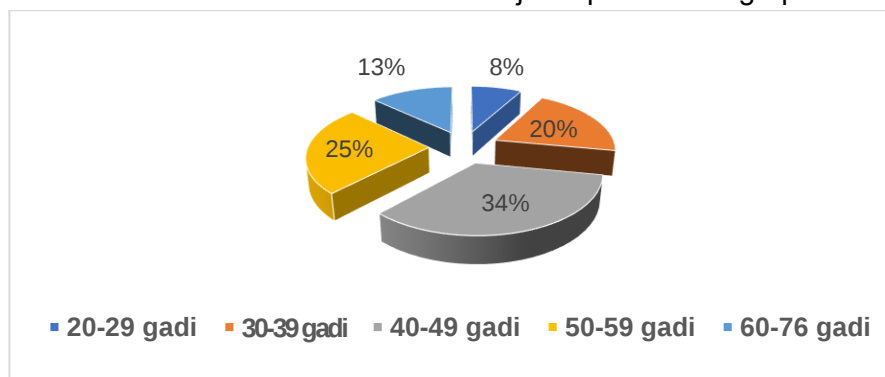
Avots: Biroja dati

Pretendentu atlases konkursi tika regulāri organizēti un sludināti Nodarbinātības valsts aģentūrā, Latvijas vēstnesī, SIA "Alma Career Latvia" piedāvātajā interneta vietnē, kā arī Biroja tīmekļvietnē. Vakanto amata vietu aizpildes problemātika saistīta ar atbilstošo speciālistu trūkumu darba tirgū, piemēram, sertificēšanas, enerģētikas vai IT jomā, un ar valsts pārvaldes salīdzinoši zemo atalgojuma līmeni salīdzinājumā ar privāto sektoru līdzvērtīgā jomā.

2. Personāla demogrāfiskais sadalījums, vecuma raksturojums un kvalifikācija

No visiem Birojā strādājošiem 97% darbinieku ir augstākā izglītība, tai skaitā 3% ir doktora zinātniskais grāds, 48% ir ieguvuši maģistra grādu un 47% – bakalaura grādu, bet 2% nodarbināto ir cita līmeņa izglītība. 2024. gadā no visiem Birojā nodarbinātajiem 32% ir vīrieši un 68% – sievietes. Biroja personāla vidējais vecums ir 46 gadi. Lielākā daļa nodarbināto ir vecuma grupā no 40 līdz 59 gadiem.

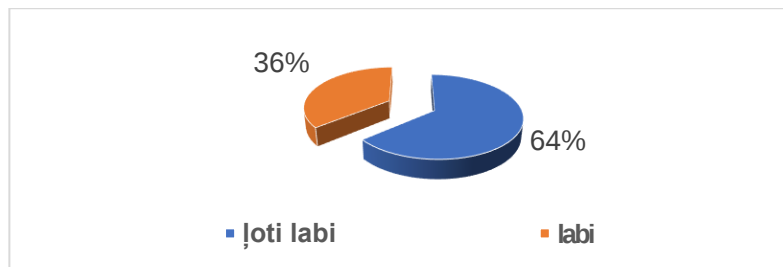
Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām:

Avots: Biroja dati

Ikgadējās darba izpildes un tās rezultātu novērtējums par 2024. gadu apstiprina, ka Birojā strādā profesionāli darbinieki ar atbilstošām kompetencēm.

Ikgadējās darbības novērtējuma rezultāti:

Avots: Biroja dati

Par profesionālu, godprātīgu un pašizliedzīgu darbu, nozīmīgu personisko ieguldījumu Biroja attīstībā un mērķu sasniegšanā 2024. gadā Ekonomikas ministrija ir apbalvojusi divus Biroja nodarbinātos un Birojs – 29 nodarbinātos.

3. Biroja valsts budžeta programmu daļa

Biroja darbības nodrošināšanai saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2024. gadam” tika piešķirts finansējums šādās programmās/apakšprogrammās:

- 20.00.00 “Būvniecība” 6 767 170 *euro*;
- 29.01.00 “Naftas produktu rezervju uzturēšana” 9 403 122 *euro*;
- 29.02.00 “Elektroenerģijas lietotāju atbalsts” 124 374 754 *euro*;
- 29.06.00 “Enerģētikas jautājumu administrēšana” 3 270 287 *euro*;
- 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” 209 655 *euro*;
- 70.07.00 “LIFE programmas projekti” 36 946 *euro*.

Atbilstoši likumam „Par valsts budžetu 2025. gadam” Biroja budžets 2025. gadā veidos:

6 648 367 *euro* programmā 20.00.00 “Būvniecība”, tai skaitā:

- 42 090 *euro* – ieņēmumi no maksas pakalpojumiem;
- 118 066 *euro* – ikgadējais transfers no Aizsardzības ministrijas Būvniecības likumā noteikto funkciju veikšanai.

26 861 606 *euro* programmā 29.00.00 “Tautsaimniecības noturība un enerģētiskā neatkarība”, tai skaitā:

- 25 000 000 *euro* apakšprogrammā 29.02.00 “Elektroenerģijas lietotāju atbalsts”;
- 1 861 606 *euro* apakšprogrammā 29.06.00 “Enerģētikas jautājumu administrēšana”.

Biroja budžets:

Nr.p.k	Finansiālie rādītāji	2023. gadā								
		faktiskā izpilde								
		20.00.00	29.01.00	29.02.00	29.06.00	35.00.00	61.00.00	62.00.00	67.00.00	KOPĀ
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 839 334	85 289 607	21 415 232	2 943 587	406 349 095	7 584	1 543 460	11 666	523 399 565
1.1.	dotācijas	5 684 668	85 289 607	21 415 232	2 943 587	406 349 095	7 584	1 543 460	6 666	523 239 899

1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	38 835								38 835
1.3.	transferti	115 831								115 831
2	Izdevumi (kopā)	5 829 625	85 289 607	21 415 232	2 943 587	406 349 095	7 584	1 531 049	11 666	523 377 445
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 673 825	85 289 607	21 343 251	1 203 207	406 349 095	7 584	214 043	11 666	517 092 278
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 673 376	85 289 607	130 257	1 203 207	42 371	7 584	214 043	11 666	89 572 111
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	449		21 212 994		404 262 820				425 476 263
2.1.3.	uzturēšanas izdevumu transferti					2 043 904				2 043 904
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	3 155 800		71 981	1 740 380			1 317 007		6 285 168

Nr.p.k	Finansiālie rādītāji	2024. gadā													
		apstiprināts likumā							faktiskā izpilde						
		20.00.00	29.01.00	29.02.00	29.06.00	70.07.00	97.00.00	KOPĀ	20.00.00	29.01.00	29.02.00	29.06.00	70.07.00	97.00.00	KOPĀ
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 767 170	9 403 122	124 374 754	3 270 287	36 946	209 655	144 061 934	6 752 696	9 403 122	124 347 673	3 173 970	6 025	208 908	143 892 394
1.1.	dotācijas	6 607 014	9 403 122	74 935 220	3 081 454		209 655	94 236 465	6 600 747	9 403 122	74 908 139	3 077 496		208 908	94 198 412
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	42 090						42 090	37 705						37 705
1.3.	transferti	118 066		49 439 534	188 833	36 946		49 783 379	114 244		49 439 534	96 473	6 025		49 656 276
2	Izdevumi (kopā)	6 822 170	9 403 122	124 374 754	3 270 287	36 946	209 655	144 116 934	6 798 270	9 403 122	124 347 673	3 173 970	6 025	208 908	143 937 968
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 835 022	9 403 122	124 229 832	1 511 345	16 946	124 000	138 120 267	2 811 122	9 403 122	124 202 752	1 508 565	6 025	123 254	138 054 840
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 835 022	9 403 122	142 224	1 511 345	16 946	124 000	14 032 659	2 811 122	9 403 122	141 186	1 508 565	6 025	123 254	13 993 274
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			124 087 608				124 087 608			124 061 566				124 061 566
2.1.3.	uzturēšanas izdevumu transferti							-							-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	3 987 148		144 922	1 758 942	20 000	85 655	5 996 667	3 987 148		144 921	1 665 405		85 654	5 883 128

IV. Komunikācija ar sabiedrību

1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

2024. gadā Birojs īstenoja mērķtiecīgu, daudzkanālu komunikāciju, lai stiprinātu sabiedrības uzticēšanos un veicinātu informētību par būvniecības un enerģētikas jautājumiem. Birojs aktīvi informēja sabiedrību par paveikto, dalījās profesionālajā pieredzē un piedalījās būtiskos nozares pasākumos.

Aktīva sadarbība ar medijiem

2024. gadā Biroja pārstāvji sniedza 17 intervijas masu medijiem. Intervijās tika skaidroti jautājumi par publisko ēku drošību, būvdarbu uzraudzību un citiem aktuāliem jautājumiem (piemēram, tādām publiskām ēkām kā Stradiņa slimnīca, Stūra māja, pirmskolas izglītības iestāde ar applūdušu pagrabu Upeslejās).

Sniedzot 30 rakstiskas atbildes medijiem, Birojs ir sekmīgi skaidrojis sabiedrībai svarīgas tēmas – būvniecības procesu uzraudzību, iedzīvotāju tiesības un pienākumus BIS "mājas lietā", kā arī vadības maiņu un jaunos attīstības virzienus.

Medijiem izsūtītas septiņas preses relīzes, akcentējot Biroja darba rezultātus, direktoru maiņu, izglītības iestāžu stāvokli un sabiedrības informēšanu par digitālajiem risinājumiem.

Redzamība specializētajos medijos

2024. gadā sagatavotas publikācijas izdevumos "Būvinženieris", "Latvijas Avīze" un "MK Latvija", skaidrojot būvniecības procesa uzraudzību, BIS attīstību un digitālos risinājumus ēku īpašniekiem un pārvaldniekiem.

Sociālo tīklu komunikācija

Biroja sociālo tīklu kontos (*Facebook, Twitter, YouTube, LinkedIn*) 2023. gadā veikts 321 ieraksts. Visplašāk komunikācijā izmantotais kanāls ir *Facebook* – tajā publicēti 193 ieraksti.

Birojs aktīvi darbojas *Facebook, Twitter, YouTube* un *LinkedIn*, 2024. gadā publicējot 253 ierakstus, no kuriem 144 – *Facebook*. Sekotāju skaits pieaudzis līdz 5625. Komunikācijas saturs īpaši fokusēts uz pasākumu un piedāvāto apmācību popularizēšanu.

Sabiedrības informēšana un izglītošana

Biroja tīmekļvietnes sadaļā "Jaunumi" 2024. gadā publicēti 56 informatīvi paziņojumi, bet sadaļā "Notikumu kalendārs" – informācija par 17 tematiskajiem pasākumiem.

Birojs organizēja 13 pasākumus, tostarp vebinārus un seminārus būvniecības un enerģētikas jomās, kā arī rīkojis Ēnu dienas pasākumu iestādē.

Biroja pārstāvji piedalījās 18 sadarbības partneru rīkotajos pasākumos, tostarp izstādē "MĀJA 2024", Latvijas Būvinženieru savienības simtgades konferencē, konkursā "Gada labākā būve", kā arī vairākās starptautiskās tikšanās un diskusijās par būvniecības digitalizāciju, ilgtspēju un pieejamību.

Kopumā Birojs 2024. gadā apliecinājis sevi kā atvērtu, profesionālu un mūsdienīgu institūciju, kas ne tikai veic uzraudzības funkcijas, bet arī aktīvi informē, izglīto un iesaista sabiedrību. Komunikācijas aktivitātes ir kļuvušas par būtisku instrumentu Biroja mērķu īstenošanā un uzticības stiprināšanā.

Sasniegumi un novērtējumi

Rādot priekšzīmi valsts pārvaldei attiecībā uz efektīvu energoresursu pārvaldību, Birojs par ieguldījumu energoresursu patēriņa izvērtēšanā un samazināšanā 2024. gada martā saņēma Rīgas Tehniskās universitātes Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūta izsniegto ilgtspējīgas paraugprakses apliecinājumu "Energovienoti".

Maijā Latvijas Būvinženieru savienības (turpmāk – LBS) simtgadei veltītā konferencē LBS valdes priekšsēdētājs pasniedza iepriekšējai Biroja direktorei S.Mjakuškinai atzinības rakstu par ilggadēju un veiksmīgu sadarbību ar LBS kvalitatīvas būvniecības vides veicināšanā. Maijā BIS II kārtas projekta noslēguma pasākuma laikā ekonomikas ministrs V.Valainis S.Mjakuškinai pasniedza atzinības rakstu par sasniegtajiem rezultātiem un personisko ieguldījumu Biroja attīstībā un būvniecības procesa digitalizācijā.

2. Pasākumi, kas veikti sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti

2024. gadā Birojs turpināja sistemātiski apzināt klientu viedokli, lai uzlabotu pakalpojumu kvalitāti un nostiprinātu uzticēšanos iestādei. Veikto klientu apmierinātības aptauju rezultāti liecina par augstu klientu apmierinātības līmeni un pozitīvu dinamiku salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

- Aptauja 2023. gada plānoto pārbaužu ēku īpašniekiem ar mērķi noskaidrot 2023. gadā pirmreizēji apsekoto ēku īpašnieku viedokli. Aptaujā piedalījās 25 respondenti. 96% aptaujāto publisko ēku īpašnieku Biroja īstenotās ekspluatācijas uzraudzības kvalitāti vērtē kā labu vai ļoti labu. 79% respondentu uzskata, ka Birojs raksturojams kā valsts pārvaldes iestāde, kurai uzticas.
- Aptauja par būvdarbu kontroli 2023. gadā. Atbildes sniedza 251 respondents. Biroja īstenoto būvdarbu kontroli kā ļoti labu vērtē 27,9%, bet kā labu 59,4% aptaujāto. Biroja veikto būvju pieņemšanu ekspluatācijā ar 5 no 5 ballēm novērtējuši 33,5%, bet ar 4 ballēm – 50,2% respondentu. Biroja veiktā uzraudzības procesa kvalitāti ar 5 no 5 ballēm novērtējuši 28,7%, bet ar 4 ballēm – 59% respondentu. 64,5% respondentu uzskata, ka Birojs raksturojams kā valsts pārvaldes iestāde, kam sabiedrība uzticas.
- Būvspeciālistu sertificēšanas nodaļas (turpmāk – BSN) novērtējums ar mērķi novērtēt sniegto pakalpojumu kvalitāti. Aptaujā piedalījās 60 respondenti. 2024. gadā 83,4% respondentu uzskata, ka BSN sniedz augstas un ļoti augstas kvalitātes pakalpojumus. Izcelta BSN speciālistu pieejamība un kompetence. Visi respondenti (100%) uzskata, ka ar BNS ir viegli sazināties. Lielākā daļa respondentu (83,4%) piekrīt apgalvojumam, ka BSN darbinieki ir kompetenti.

- BIS klientu aptauja ar mērķi novērtēt apmierinātību ar BIS atbalsta dienestu. Aptaujā piedalījās 874 respondenti. Kopumā 75% aptaujas respondentu ir apmierināti ar BIS lietotāju atbalsta personāla sniegtajiem pakalpojumiem.
- Aptauja par BIS reģistru klientu apmierinātību un e-pakalpojumiem ar mērķi noskaidrot BIS reģistru klientu apmierinātību ar BIS lietotāju atbalsta pakalpojumiem. No 172 respondentiem, kuri ir Būvkomersantu reģistra klienti, 76,2% ir kopumā apmierināti ar BIS lietotāju atbalsta personāla sniegtajiem pakalpojumiem (novērtējuši ar četrām un piecām ballēm piecu ballu skalā). No 54 respondentiem, kuri ir Pārvaldnieku reģistra klienti, 63% atbildējuši, ka ir ļoti apmierināti vai apmierināti ar BIS lietotāju atbalsta personāla sniegtajiem pakalpojumiem. Būvspeciālistu reģistra klienti (361 respondents), kopumā vērtējot BIS klientu atbalsta sniegto palīdzību, ir bijuši ļoti apmierināti vai apmierināti. 66,7% Būvinspektoru reģistra klienti (kopā deviņi respondenti) e-pakalpojumu novērtējuši kā “ļoti apmierināti”, 22,2% novērtējuši kā “apmierināti”. No astoņiem respondentiem, kuri ir Neatkarīgo ekspertu reģistra klienti, 87% atbildējuši, ka ir apmierināti vai daļēji apmierināti ar BIS lietotāju atbalsta personāla sniegtajiem pakalpojumiem. No šobrīd esošajām septiņām sertificēšanas iestādēm BIS aptaujā viedokli sniegušas divas un bijušas apmierinātas ar BIS klientu atbalsta sniegto palīdzību.
- ERIS lietotāju aptauja ar mērķi noskaidrot lietotāju viedokli par Energoefektivitātes moduli, tajā iekļautajiem pārskatiem un saņemtajām konsultācijām. Aptaujā piedalījās 122 respondenti. 61,9% komersantu, uzņēmumu energoauditoru un neatkarīgo ekspertu ēku energoefektivitātes jautājumos un 70,8% pašvaldību, atvasināto publisko personu un valsts iestāžu norādījuši, ka ir apmierināti ar saņemtajām konsultācijām par pieslēgšanos sistēmai un deleģējuma izveidošanu. Savukārt 62,9% komersantu, uzņēmumu energoauditoru un neatkarīgo ekspertu ēku energoefektivitātes jautājumos un 70,8% pašvaldību, atvasināto publisko personu un valsts iestāžu norādījuši, ka ir apmierināti ar saņemtajām konsultācijām par pārskatu aizpildīšanu.
- Pētījumu kompānijas “Norstat” ekspresaptauja par Biroju. Aptaujā piedalījās 500 respondenti. Pētījums apliecina, ka Birojam ir augsta reputācija ne tikai nozares profesionāļu, bet arī sabiedrības acīs – 63,4% respondentu uzticas Birojam kā valsts pārvaldes iestādei, taču būtu jāveicina sabiedrības izpratne par iestādes funkcijām.
- Apmeklētāju viedoklis Birojam ir būtisks arī attiecībā uz iestādes rīkotajiem pasākumiem, tāpēc Birojs pēc ikviena informatīvā semināra veic īsu apmeklētāju aptauju par pasākuma saturu, lūdzot sniegt priekšlikumus aktuāliem tematiem nākotnē, kā arī lūdz novērtēt pasākumu. Iegūtie rezultāti tiek ņemti vērā, organizējot turpmākos pasākumus, un ir pieejami arī pasākumu rīkošanā iesaistītajām struktūrvienībām. Kopumā klientu viedoklis par Biroja rīkotajiem pasākumiem 2024. gadā ir pozitīvs, pasākumu saturs tiek novērtēts kā nemainīgi augsts – 4.46 (piecu ballu skalā). Klienti visbiežāk atzinīgi novērtē faktu, ka Biroja rīkotajos pasākumos kā vieslektori tiek aicināti citu iestāžu pārstāvji.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Īstenojot Biroja funkcijas, attīstot informācijas sistēmas, kā arī organizējot nozares pasākumus, tiek piesaistītas nevalstiskā sektora organizācijas. 2024. gadā notikusi sadarbība ar dažādu nozares konkursu rīkotājiem – Birojs pārstāvēts to žūrijas sastāvā vai aicināts piedalīties kā īpašais viesis. Biroja pārstāvji iesaistījušies konkursos “Latvijas būvniecības gada balva 2023”, “Gada labākā būve”, “Energoefektīvākā ēka Latvijā”.

Nevalstiskā sektora pārstāvji līdzdarbojušies BIS konsultatīvajā padomē.

Projekti

2024. gada 29. maijā organizēts Biroja īstenotā **ERAF projekta “Būvniecības procesu un IS attīstība 2. kārtā”** noslēguma pasākums projektā iesaistītajiem dalībniekiem un iestādēm, kā arī izteiktas pateicības par dalību projektā.

2024. gadā turpmākai BIS attīstībai sagatavota projekta iecere un iesniegta VARAM izskatīšanai un iekļaušanai ERAF projektu 3. kārtas finansējuma sarakstā. Saņemts projekta **“Būvniecības informācijas sistēmas pilnveide vienotā būves datu reģistrācijas procesa nodrošināšanai”** saskaņojums ar VARAM, un projekts iekļauts ārkārtas prioritātes apstiprināto projektu sarakstā. Birojs projekta apstiprināšanai Ministru kabinetā uzsācis saskaņošanas procesu Tiesību aktu portālā 2024. gada IV ceturksnī. Pēc projekta apstiprināšanas Ministru kabinetā tiks slēgts līgums ar CFLA par projekta ieviešanu, kas varētu uzsākties ar 2025. gada IV ceturksnī. Projekta iecerē minētais projekta mērķis ir izstrādāt ilgtermiņā funkcionējošus risinājumus, kas atvieglotu un paātrinātu būves reģistrācijas procesa transformāciju gan personai, gan iesaistītajām iestādēm. Projekta ietvaros paredzēta vienota būves reģistrācijas procesa izstrāde, ieviešot vienotu datu plūsmu valsts informācijas sistēmu līmenī, sākot no būvniecības ierosināšanas līdz būves ierakstīšanai zemesgrāmatā, kā arī attiecīgi nodrošinot vienotā būves reģistrācijas pakalpojuma izstrādi. Šāda procesa īstenošanai nepieciešams veikt attiecīgas izmaiņas ne tikai BIS, bet arī Valsts zemes dienesta Kadastrā un Tiesu administrācijas Valsts Vienotajā Datorizētajā Zemesgrāmatā (VVDZ). Sākotnēji vienotais datu reģistrācijas modelis tiktu veidots situācijai, kad zemes īpašnieks būvē ēku uz sev piederoša zemes gabala. Attiecīgi process, kas attiecināms uz citām situācijām, varētu tikt ieviests pakāpeniski, pielāgojot to pamatprocesā izvirzītajiem nosacījumiem.

2024. gadā pabeigtajam ERAF līdzfinansētajam projektam **“Atbalsts mājāsaimniecībām centralizētās siltumapgādes pakalpojumu saņemšanai”** tika uzsākts Finanšu ministrijas audits, kuru plānots noslēgt 2025. gadā.

2024. gadā turpinājās Eiropas Komisijas vides un klimata pasākumu programmas (*LIFE*) finansētā projekta **“Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju”** īstenošana, kurā projekta īstenotājs ir VARAM, savukārt Birojs piedalījās kā partneris.

Šī projekta ietvaros Birojs citu projekta aktivitāšu starpā plāno izstrādāt algoritmu un ar mākslīgā intelekta (turpmāk – MI) risinājumu palīdzēt BIS lietotājam pie būvniecības ieceres aizpildīšanas, prognozējot potenciālo būvgružu apjomu, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, un attiecīgi pie nodošanas ekspluatācijā, norādot radītā būvgružu apjoma utilizācijas vietas. Projekta ietvaros plānots izstrādāt MI risinājumu un tā apmācīšanas procesu, piesaistot būvniecības ekspertus. Pilotprojekts palīdzēs saprast, vai izstrādātais risinājums BIS lietotājiem palīdz identificēt apjomu, savukārt, kontrolējošajām institūcijām - monitorēt būvgružu apriti. Sākotnēji plānots BIS lietotājiem atrādīt informatīvo paziņojumu par potenciālo būvgružu apjomu, savukārt uzraugošās iestādes saņems datus par būvgružu apriti to analīzei. 2024. gada ietvaros Birojs ir definējis prasības algoritma izstrādei. Risinājuma izstrādi plānots uzsākt 2025. gadā ar ieviešanu pilotprojekta režīmā produkcijā ar 2026. gadu.

Birojs sniedzis atbalstu un sagatavots pieteikums HORIZON programmai projektam **“Liela mēroga mākslīgā intelekta testēšanas un eksperimentēšanas iekārtas (TEI) enerģētikas infrastruktūras risinājumu novērtēšanai, apstiprināšanai un uzlabošanai (EnergyGuard-TEF)”**, kas saņēmis Eiropas Komisijas atbalstu un tā īstenošana uzsāksies 2025. gada janvārī. 2024. gada laikā veiktas administratīvās aktivitātes projekta dokumentācijas sagatavošanai sadarbības līgumu parakstīšanai. Vadošais partneris šajā projektā ir Atēnu Tehniskā universitāte (Grieķija), savukārt Birojs piedalās kā sadarbības partneris.

Projekta ietvaros kopā ar Rīgas valstpilsētas pašvaldības aģentūru “Rīgas enerģētikas aģentūra” Latvijas partneriem tiks īstenots MI risinājuma pilotprojekts energoefektivitātes un klimata investīciju atdeves novērtēšanai un risku mazināšanai daudzīvokļu ēkās, tiks izstrādāts MI rīks daudzīvokļu ēku renovācijas aktivitāšu plānošanai. Vēsturiskos un jauniegūtos datus pamatots risinājums sniegs atbalstu daudzīvokļu māju iedzīvotājiem iepazīties ar potenciālajām energoefektivitāti uzlabojošajām aktivitātēm ēkai, plānoto ieguldījumu finansiālo sniegumu, kā arī ietekmi uz energoefektivitāti.

Biroja loma projektā:

- BIS esošo energoauditu digitalizācija un izmantošana MI rīka daudzīvokļu ēkām izstrādē;
- BIS esošo energoauditu ieteikumu strukturēšana un integrēšana MI rīkā.

2024. gada septembrī iesniegtais priekšizpētes projekta pieteikums **Europeans Space Agency programmai** par būvniecības un ekspluatācijas procesu kontroli, izmantojot satelītdatus, ir apstiprināts. Sadarbībā ar Vides risinājuma institūtu, Izglītības un zinātnes ministrijas kosmosa nozares ekspertiem, Slovērijas kolēģiem, Valsts zemes dienestu un Ogres novada pašvaldību sagatavots priekšizpētes projekta pieteikums par attālinātās būvniecības aktivitāšu detektēšanu, izmantojot satelītu datus. Projekta mērķis ir notestēt un nodemonstrēt satelītu datu pielietojumu būvniecības nozarei un nedefinēt tehnisko specifikāciju, ceļa karti tālākai pakalpojuma izstrādei.

V. 2025. gadā plānotie pasākumi

Lai nodrošinātu noteikto Biroja prioritāšu izpildes efektivitāti un ilgtspēju, Birojs 2025. gadam ir noteicis šādas prioritātes:

- enerģētikas politikas administrēšanas funkcijas nodošana jaunizveidotajai Enerģētikas un vides aģentūrai;
- Būvniecības informācijas sistēmas procesa lietojamības uzlabošana, procesu automatizācija un ātrdarbības veicināšana, kā arī vienotā būves datu reģistrācijas procesa nodrošināšana, mākslīgā intelekta izmantošana atkritumu uzskaitēi un satelīta datu izmantošana procesu automatizācijai un uzraudzības kontrolei;
- nodrošināt kompetencēs balstītu būvspeciālistu sertificēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību būvekspertīzes specialitātē, veicinot nozares dialogu būvniecības procesa kvalitātes pilnveidei (drošība, trešo pušu interešu aizstāvība, datu efektīva izmantošana) un nodrošinot digitālo platformu nozares aktuālo jautājumu publicēšanai;
- sniegt priekšlikumus būvniecības jomas regulējumam – patvaļīgās būvniecības seku novēršanai, būvnoteikumu prasību vienādošanai;
- veikt būvkomersantu nodevas sekmīgu administrēšanu, veicinot būvkomersantu reģistrēšanos Būvkomersantu reģistrā, t.sk. sagatavojot priekšlikumus būvkomersantu reģistrācijas normatīvo aktu izmaiņām.

Direktore

B.Vītoliņa

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

2024

